

ELEMENTAIRE BEDRIJFSADMINISTRATIE MBO 3

Deel I De boekhoudcyclus

Uitwerkingen opgaven en theorievragen

Lesbrief 6 Balans en Winst- en verliesrekening

Op de site www.mbo-economie.nl kun je downloaden:

- Lesbrief 6 Balans en Winst- en verliesrekening
- Opgaven en theorievragen lesbrief 6 Balans en Winst- en verliesrekening
- Werkbladen lesbrief 6 Balans en Winst- en verliesrekening

De inhoud van deze publicatie is zo veel mogelijk afgestemd op de specifieke boekhoudkundige kennisvereisten voor het beroep van financieel administratief medewerker (mbo kwalificatiedossier financieel administratieve beroepen; niveau 3). Maar deze vereisten zijn voor meerdere interpretaties vatbaar en het is daarom lang niet altijd duidelijk of een bepaalde boeking nu wel of niet tot de vereisten behoort. Een onderdeel dat in deze publicatie niet meer aan de orde komt is het maken van collectieve journaalposten vanuit dagboeken in een handmatige boekhouding.

De publicatie is gemaakt door één persoon en het is daarom onvermijdelijk dat er fouten en omissies in de publicatie voorkomen. Mail fouten, vragen en opmerkingen naar: gcsslengerland@gmail.com

Versie 1.0
September 2018

Opgaven

Opgave 1

Nr	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit
020	Gebouwen	250.000		250.000	
021	Afschrijving gebouwen		60.000		60.000
030	Inventaris	40.000		40.000	
031	Afschrijving inventaris		30.000		30.000
060	Eigen vermogen		137.500		137.500
065	Privé	100		100	
080	Lening		100.000		100.000
100	Kas	500	221	279	
110	Rabobank	4.800	1.210	3.590	
130	Debiteuren	15.260	800	14.460	
140	Crediteuren	1.210	7.904		6.694
161	Te verrekenen btw hoog	525		525	
163	Te betalen btw hoog		1.260		1.260
412	Schoonmaakkosten	400		400	
430	Kantoorartikelen	100		100	
700	Voorraad goederen	32.000	4.000	28.000	
800	Kostprijs verkopen	4.000		4.000	
850	Opbrengst verkopen		6.000		6.000
	Netto winst / verlies				
	Tellingen	348.895	348.895	341.454	341.454

Opgave 2

Nr	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit
020	Gebouwen	200.000		200.000	
021	Afschrijving gebouwen		30.000		30.000
030	Inventaris	30.000		30.000	
031	Afschrijving inventaris		14.000		14.000
060	Eigen vermogen		175.000		175.000
065	Privé	500		500	
070	Hypotheek		40.000		40.000
100	Kas	2.194	500	1.694	
110	Rabobank	4.200	1.100	3.100	
130	Debiteuren	8.089	700	7.389	
140	Crediteuren	600	11.260		10.660
161	Te verrekenen btw hoog	1.260		1.260	
163	Te betalen btw hoog		483		483
410	Onderhoud gebouwen	4.000		4.000	
465	Belastingen	500		500	
700	Voorraad goederen	24.000	1.400	22.400	
800	Kostprijs verkopen	1.400		1.400	
850	Opbrengst verkopen		2.300		2.300
	Netto winst / verlies				
	Tellingen	276.743	276.743	272.243	272.443

Opgave 3

Nr	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Credit	Debet	Credit	Credit
020	Gebouwen	280.000		280.000				280.000	
021	Afschrijving gebouwen		40.000		40.000				40.000
030	Inventaris	35.000		35.000				35.000	
031	Afschrijving inventaris		15.000		15.000				15.000
060	Eigen vermogen		186.145		186.145				187.895
065	Privé	400		400					
070	4% Hypothecaire lening		90.000		90.000				90.000
100	Kas	800	200	600				600	
110	Rabobank	5.200	1.800	3.400				3.400	
130	Debiteuren	9.300	1.200	8.100				8.100	
140	Crediteuren	1.400	9.800		8.400				8.400
161	Te verrekenen btw hoog	875		875				875	
163	Te betalen btw hoog		9.680		9.680				9.680
411	Gas, water, licht	800		800		800			
431	Porto	50		50		50			
700	Voorraad goederen	28.000	5.000	23.000				23.000	
800	Kostprijs verkopen	5.000		5.000		5.000			
850	Opbrengst verkopen		8.000		8.000		8.000		
	Netto winst / verlies					2.150			
	Tellingen	366.825	366.825	357.225	357.225	8.000	8.000	350.975	350.975

Opgave 4

Nr	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
030	Inventaris	40.000		40.000				40.000	
031	Afschrijving inventaris		8.000		8.000				8.000
050	Auto	25.000		25.000				25.000	
051	Afschrijving auto		15.000		15.000				15.000
060	Eigen vermogen		37.989		37.989				39.289
065	Privé	1.000		1.000					
080	5% Lening		15.000		15.000				15.000
100	Kas	2.400	800	1.600				1.600	
110	Rabobank	2.500	4.000		1.500				1.500
130	Debiteuren	7.000	3.000	4.000				4.000	
140	Crediteuren	1.200	2.000		800				800
161	Te verrekenen btw hoog	1.089		1.089				1.089	
163	Te betalen btw hoog		2.100		2.100				2.100
408	Huur	1.200		1.200		1.200			
432	Telefoon / internet	500		500		500			
700	Voorraad goederen	16.000	6.000	10.000				10.000	
800	Kostprijs verkopen	6.000		6.000		6.000			
850	Opbrengst verkopen		10.000		10.000		10.000		
	Netto winst / verlies					2.300			
	Tellingen	103.889	103.889	90.389	90.389	10.000	10.000	81.689	81.689

Opgave 5

Nr	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
020	Gebouwen	400.000		400.000				400.000	
021	Afschrijving gebouwen		150.000		150.000				150.000
030	Inventaris	40.000		40.000				40.000	
031	Afschrijving inventaris		25.000		25.000				25.000
060	Eigen vermogen		192.512		192.512				190.912
065	Privé	900		900					
070	Hypotheek		100.000		100.000				100.000
100	Kas	3.100	1.300	1.800				1.800	
110	Rabobank	5.500	4.400	1.100				1.100	
130	Debiteuren	10.100	8.000	2.100				2.100	
140	Crediteuren	2.100	5.800		3.700				3.700
161	Te verrekenen btw hoog	2.662		2.662				2.662	
163	Te betalen btw hoog		1.050		1.050				1.050
431	Kantoorartikelen	200		200		200			
433	Kosten ICT	1.500		1.500		1.500			
700	Voorraad goederen	27.000	4.000	23.000				23.000	
800	Kostprijs verkopen	4.000		4.000		4.000			
850	Opbrengst verkopen		5.000		5.000		5.000		
	Netto winst / verlies						700		
	Tellingen	497.062	497.062	477.262	477.262	5.700	5.700	470.662	470.662

Opgave 6

	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
050	Auto	20.000		20.000				20.000	
051	Afschrijving auto		5.300		5.300				5.300
060	Eigen vermogen		24.285		24.285				22.035
065	Privé	600		600					
100	Kas	900	500	400				400	
110	Rabobank	2.800	3.000		200				200
130	Debiteuren	7.000	3.000	4.000				4.000	
140	Crediteuren	1.300	2.000		700				700
161	Te verrekenen btw hoog	1.200		1.200				1.200	
163	Te betalen btw hoog		1.365		1.365				1.365
405	Afschrijvingskosten	300		300		300			
420	Autokosten	200		200		200			
430	Kantoorartikelen	50		50		50			
450	Assurantiekosten	100		100		100			
460	Accountant	1.800		1.800		1.800			
465	Belastingen	500		500		500			
470	Reclame en sponsoring	200		200		200			
700	Voorraad goederen	9.000	5.000	4.000				4.000	
800	Kostprijs verkopen	5.000		5.000		5.000			
850	Opbrengst verkopen		6.500		6.500		6.500		
	Netto winst / verlies						1.650		
	Tellingen	50.950	50.950	38.350	38.350	8.150	8.150	29.600	29.600

Opgave 7

	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
050	Auto's	50.000		50.000				50.000	
051	Afschrijving auto's		10.000		10.000				10.000
060	Eigen vermogen		45.510		45.510				46.410
065	Privé		500		500				
100	Kas	800	200	600				600	
110	Rabobank	1.500	1.200	300				300	
130	Debiteuren	4.000	1.800	2.200				2.200	
140	Crediteuren	1.700	2.800		1.100				1.100
161	Te verrekenen btw hoog	1.300		1.300				1.300	
163	Te betalen btw hoog		1.890		1.890				1.890
405	Afschrijvingskosten	300		300		300			
420	Autokosten	200		200		200			
430	Kantoorartikelen	150		150		150			
450	Assurantielasten	300		300		300			
433	Kosten ICT	900		900		900			
465	Belastingen	450		450		450			
470	Reclame en sponsoring	300		300		300			
700	Voorraad goederen	11.000	6.000	5.000				5.000	
800	Kostprijs verkopen	6.000		6.000		6.000			
850	Opbrengst verkopen		9.000		9.000		9.000		
	Netto winst / verlies					400			
	Tellingen	78.900	78.900	68.000	68.000	9.000	9.000	59.400	59.400

Opgave 8

	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
020	Gebouwen	350.000		350.000				350.000	
021	Afschrijving gebouwen		100.000		100.000				100.000
030	Inventaris	28.000		28.000				28.000	
031	Afschrijving inventaris		14.000		14.000				14.000
060	Eigen vermogen		186.510		186.510				186.310
065	Privé		500		500				
070	Hypotheek		100.000		100.000				100.000
100	Kas	900	500	400				400	
110	Rabobank	4.400	5.000		600				600
130	Debiteuren	8.700	4.200	4.500				4.500	
140	Crediteuren	1.900	2.500		600				600
161	Te verrekenen btw hoog	1.500		1.500				1.500	
163	Te betalen btw hoog		1.890		1.890				1.890
431	Kantoorartikelen	200		200		200			
432	Telefoon / internet	1.500		1.500		1.500			
700	Voorraad goederen	27.000	8.000	19.000				19.000	
800	Kostprijs verkopen	8.000		8.000		8.000			
850	Opbrengst verkopen		9.000		9.000		9.000		
	Netto winst / verlies						700		
	Tellingen	432.100	432.100	413.100	413.100	9.700	9.700	403.400	403.400

Opgave 9

Oude eigen vermogen op saldibalans	=	167.400
- Saldo privé debet (afname EV)	=	800
+ <u>Nettowinst (toename EV)</u>	=	<u>12.300</u>
Nieuwe eigen vermogen	=	178.900

Opgave 10

Oude eigen vermogen op saldibalans	=	205.100
+ Saldo privé credit (toename EV)	=	1.000
- <u>Nettoverlies (afname EV)</u>	=	<u>8.400</u>
Nieuwe eigen vermogen	=	197.700

Opgave 11

Oude eigen vermogen op saldibalans	=	96.500
- Saldo privé debet (afname EV)	=	800
- <u>Nettoverlies (afname EV)</u>	=	<u>2.000</u>
Nieuwe eigen vermogen	=	93.700

Opgave 12

Oude eigen vermogen op saldibalans	=	46.700
+ Saldo privé credit (toename EV)	=	1.400
+ <u>Nettowinst (toename EV)</u>	=	<u>1.800</u>
Nieuwe eigen vermogen	=	49.900

Opgave 13

	Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
030	Inventaris	25.000		25.000				25.000	
031	Afschrijving inventaris		5.000		5.000				5.000
050	Auto	30.000		30.000				30.000	
051	Afschrijving auto		20.000		20.000				20.000
060	Eigen vermogen		26.500		26.500				26.500
065	Privé		200		200				
080	4% Lening		20.000		20.000				20.000
100	Kas	3.015	605	2.410				2.410	
110	Rabobank	2.500	2.100	400				400	
130	Debiteuren	6.630	500	6.130				6.130	
140	Crediteuren	900	4.525		3.625				3.625
161	Te verrekenen btw hoog	630		630				630	
163	Te betalen btw hoog		945		945				945
408	Huur	1.200		1.200		1.200			
470	Reclame en sponsoring	500		500		500			
700	Voorraad goederen	14.500	3.000	11.500				11.500	
800	Kostprijs verkopen	3.000		3.000		3.000			
850	Opbrengst verkopen		4.500		4.500		4.500		
	Netto winst / verlies						200		
	Tellingen	87.875	87.875	80.770	80.770	4.700	4.700	76.070	76.070

Opgave 14

Nr	Grootboekrekening	Saldibalans		Voorafgaande journaalposten		Winst en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
020	Gebouwen	350.000						350.000	
021	Afschrijving gebouwen		70.000		700				70.700
030	Inventaris	20.000						20.000	
031	Afschrijving inventaris		10.000		200				10.200
060	Eigen vermogen		191.262						196.162
065	Privé	700			400				
070	6% Hypotheek		150.000	5.000					145.000
100	Kas	7.100						7.100	
110	ING-Bank	19.422			5.000			14.422	
130	Debiteuren	6.700						6.700	
140	Crediteuren		4.600						4.600
161	Te verrekenen btw hoog	1.300			1.300				
163	Te betalen btw hoog		3.360	3.360					
168	Af te dragen btw				2.060				2.060
405	Afschrijvingskosten			900		900			
420	Autokosten	1.500				1.500			
450	Assurantiekosten			400		400			
700	Voorraad goederen	30.500						30.500	
800	Kostprijs verkopen	12.000				12.000			
850	Opbrengst verkopen		20.000				20.000		
	Netto winst / verlies					5.200			
	Tellingen	449.222	449.222	9.660	9.660	20.000	20.000	428.722	428.722

31/1	405 Afschrijvingskosten	900			31/1	070	6% Hypotheek	5.000	
	Aan 021 Afschrijving gebouwen		700			Aan 110	Aan 110 Bank		5.000
	Aan 031 Afschrijving inventaris		200						
31/1	450 Assurantiekosten	400			31/1	163	Te betalen btw hoog	3.360	
	Aan 065 Privé		400			Aan 161	Te verrekenen btw hoog		1.300
						Aan 168	Af te dragen btw		2.060

Opgave 15

Nr	Grootboekrekening	Saldibalans		Voorafgaande journaalposten		Winst- en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
050	Auto	30.000						30.000	
051	Afschrijving auto		10.500		350				10.850
060	Eigen vermogen		36.200						34.750
065	Privé		1.200	200					
100	Kas	600			200			400	
110	Rabobank		9.500						9.500
130	Debiteuren	4.500						4.500	
140	Crediteuren		3.100						3.100
161	Te verrekenen btw hoog	1.400			1.400				
163	Te betalen btw hoog		2.100	2.100					
168	Af te dragen btw				700				700
405	Afschrijvingskosten			350		350			
420	Autokosten	400				400			
430	Kantoorartikelen	200		80		280			
431	Kosten ICT	800			80	720			
465	Belastingen	1.200				1.200			
470	Reclame en sponsoring	500				500			
700	Voorraad goederen	24.000						24.000	
800	Kostprijs verkopen	9.000				9.000			
850	Opbrengst verkopen		10.000				10.000		
	Netto winst / verlies						2.450		
	Tellingen	72.600	72.600	2.730	2.730	12.450	12.450	58.900	58.900

31/1	430 Kantoorartikelen	80			31/1	163	Te betalen btw hoog	2.100	
	Aan 431 Kosten ICT		80			Aan 161	Te verrekenen btw hoog		1.400
31/1	405 Afschrijvingskosten	350				Aan 168	Af te dragen btw		700
	Aan 051 Afschrijving auto		350						
31/1	065 Privé	200							
	Aan 100 Kas		200						

Opgave 16

Nr	Grootboekrekening	Saldibalans		Voorafgaande journaalposten		Winst- en verlies		Eindbalans	
		Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit	Debet	Credit
020	Winkel	300.000						300.000	
021	Afschrijving winkel		100.000		400				100.400
030	Winkelinventaris	18.000						18.000	
031	Afschrijving winkelinventaris		8.000		180				8.180
060	Eigen vermogen		197.410						199.710
065	Privé	200			500				
070	Hypotheek		50.000						50.000
100	Kas	2.100		500				2.600	
110	Rabobank	8.700						8.700	
130	Debiteuren	13.700						13.700	
140	Crediteuren		5.100						5.100
161	Te verrekenen btw hoog	1.900			1.900				
163	Te betalen btw hoog		2.310	2.310					
168	Af te dragen btw				410				410
405	Afschrijvingskosten			580		580			
411	Gas, water, licht	200				200			
440	Bankkosten			50		50			
441	Interest	220			50	170			
700	Voorraad goederen	20.800						20.800	
800	Kostprijs verkopen	8.000				8.000			
850	Opbrengst verkopen		11.000				11.000		
	Netto winst / verlies					2.000			
	Tellingen	373.820	373.820	3.440	3.440	11.000	11.000	363.800	363.800

31/1	440 Bankkosten	50			31/1	405	Afschrijvingskosten	580	
	Aan 441 Interest		50			Aan 021	Afschrijving winkel		400
31/1	100 Kas	500				Aan 031	Afschrijving inventaris		180
	Aan 065 Privé		500		31/1	163	Te betalen btw hoog	2.310	
						Aan 161	Te verrekenen btw hoog		1.900
						Aan 168	Af te dragen btw		410

Vraag 17a

Debet	Balans Verkerk 1-2-2018		Credit
Auto 20.000		Eigen vermogen	€ 28.800
Afschrijving auto <u>2.000</u>	€ 18.000	Crediteuren	- 3.400
Voorraad goederen	- 19.000	Af te dragen btw	- 800
Debiteuren	- 4.500	Bank	- 9.500
Kas	- 1.000		
	€ 42.500		€ 42.500
	€ 42.500		€ 42.500

Winst- en verliesrekening Verkerk januari 2018

Opbrengst verkopen	11.000	
<u>Kostprijs verkopen</u>	<u>5.000</u>	
Brutowinst	6.000	
Bedrijfskosten		
Huur	1.500	
Autokosten	400	
Kantoorartikelen	300	
Kosten ICT	800	
Belastingen	400	
<u>Reclame en sponsoring</u>	<u>200</u>	
		<u>3.600</u>
Netto winst	2.400	

Opgave 17 b

Balans Verkerk per 1-2-2018	
Activa	
Auto	- 20.000
Afschrijving auto	- <u>2.000</u>
	- 18.000
Voorraad goederen	- 19.000
Debiteuren	- 4.500
Kas	- <u>1.000</u>
Totaal	€ 42.500
Passiva	
Eigen vermogen	€ 28.800
Crediteuren	- 3.400
Af te dragen btw	- 800
Bank	- <u>9.500</u>
Totaal	€ 42.500

Debet	Winst- en verliesrekening Verkerk januari 2018		Credit
Kostprijs verkopen	€ 5.000	Opbrengst verkopen	€ 11.000
Huur	- 1.500		
Autokosten	- 400		
Kantoorartikelen	- 300		
Kosten ICT	- 800		
Belastingen	- 400		
Reclame en sponsoring	- 200		
Netto winst	<u>2.400</u>		
	<u>€ 11.000</u>		<u>€ 11.000</u>

Vragen

- 1 b Rubriek 4 zijn kosten, gaan naar winst-en-verlies
 2 a
 3 d Totaaltellingen debet en credit op saldibalans zijn gelijk
 4 a

5

Grootboekrekening	Saldo naar Winst- en verliesrekening	Saldo naar Eindbalans
Gebouwen		x
Huisvestingskosten	x	
Kas		x
Belastingen	x	
Opbrengst verkopen	x	
Afschrijving inventaris		x
Lening o/g		x
Afschrijvingskosten	x	
Onderhoud machines	x	
Porto	x	
Hypotheek		x
Assurantiekosten	x	
Voorraad goederen		x
Kostprijs verkopen	x	
Af te dragen btw		x
Autokosten	x	
Auto's		x
Bank		x
Gas, water, licht	x	
Kantoorartikelen	x	
Debiteuren		x
Bankkosten	x	
Interest	x	
Crediteuren		x

- 6 d
 7 c
 8 a
 9 b

- 10a** Alle kosten en opbrengsten van een bedrijf (en netto winst /verlies)
- b** In het grootboek is de optelsom van alle bedragen aan de debetzijde van alle grootboekrekeningen en de optelsom van alle bedragen aan de creditzijde van alle grootboekrekeningen altijd gelijk (anders klopt het grootboek niet). Dus moet ook op de proefbalans de totaaltellingen debet en credit met elkaar in evenwicht zijn.
- c** Aan het totaal van de saldijst crediteuren uit de subadministratie crediteuren
- d** De saldi van alle grootboekrekeningen in het grootboek
- e** 4, 8 en 9
- f** Van elke grootboekrekening uit het grootboek de optelsom van de debetbedragen en de optelsom van de creditbedragen
- g** Aan het totaal van de saldijst debiteuren uit de debiteurenadministratie
- h** Controle of boekhouding wel aan boekhoudkundige regels voldoet
- i** 0, 1, 2 en 7
- j** De eindbalans geeft de hoogte van het eigen vermogen weer op één bepaald moment. De winst- en verliesrekening geeft voor een periode de veranderingen in het eigen vermogen weer
- k** Controle of bedragen wel op juiste grootboekingen zijn geboekt, of men geen boekingsdocumenten vergeten is te boeken of er nog bepaalde boekingen gedaan moeten worden die altijd pas aan het einde van een boekperiode worden gedaan.